

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตั้งใจของบิดาต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การสนับสนุนของบิดาต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการให้การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ความคาดหวังของสังคมในการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การสนับสนุนของบิดาต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กับความตั้งใจในการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในกลุ่มบิดาที่พาภรรยามาคลอดบุตรในโรงพยาบาลแม่และเด็ก โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

#### การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บิดาของทารกที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิด-1 เดือน ที่คลอดในโรงพยาบาลแม่และเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2544 จำนวน 301 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 129 คน โดยกลุ่มตัวอย่างต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สามี ภรรยา อยู่ด้วยกัน
2. อ่านออกเขียนได้
3. ภรรยาไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ที่งดให้นมลูก

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบ่งออกเป็น

2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมความเชื่อของบิดาต่อการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการให้นม ด้านการให้คุณค่านม ด้านการสนับสนุน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

| ระดับความเชื่อ  | คะแนน |
|-----------------|-------|
| จริงที่สุด      | 4     |
| จริงเป็นส่วนมาก | 3     |
| จริงเป็นบางส่วน | 2     |
| ไม่จริง         | 1     |

เกณฑ์การแปลผลดังนี้

3.50-4.00 หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับมากที่สุด

2.50-3.49 หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับมาก

1.50-2.49 หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลที่ได้จากการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการให้นม ด้านการให้คุณค่านม ด้านการสนับสนุน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

|                 |       |
|-----------------|-------|
| ระดับการประเมิน | คะแนน |
|-----------------|-------|

|              |   |
|--------------|---|
| ใช้อย่างยิ่ง | 4 |
|--------------|---|

|     |   |
|-----|---|
| ใช่ | 3 |
|-----|---|

|        |   |
|--------|---|
| ไม่ใช่ | 2 |
|--------|---|

|                 |   |
|-----------------|---|
| ไม่ใช้อย่างยิ่ง | 1 |
|-----------------|---|

เกณฑ์การแปลผลดังนี้

3.50-4.00 หมายถึง การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุน  
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับมากที่สุด

2.50-3.49 หมายถึง การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุน  
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับมาก

1.50-2.49 หมายถึง การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุน  
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการสนับสนุน  
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับน้อยที่สุด

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากทั้ง 2 ตอน มาแทนค่าในสมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$A_B = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

เมื่อ  $A_B$  = ทศนคติต่อการกระทำพฤติกรรม

$b_i$  = ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการพฤติกรรมทั้งทางบวกและทางลบ

$e_i$  = การประเมินความเชื่อในผลของพฤติกรรมนั้น

$n$  = จำนวนความเชื่อ

### เกณฑ์การแปลผลดังนี้

|             |         |                                                                                  |
|-------------|---------|----------------------------------------------------------------------------------|
| 12.25-16.00 | หมายถึง | มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับดีอย่างยิ่ง |
| 8.50-12.49  | หมายถึง | มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับดี          |
| 4.75-8.49   | หมายถึง | มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับไม่ดี       |
| 1.00-4.74   | หมายถึง | มีทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับไม่ดียิ่ง   |

ส่วนที่ 3 ความคาดหวังของสังคมต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความเชื่อตามความคาดหวังของสังคม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมถึงความเชื่อของบิดาว่าจริงหรือไม่ที่กลุ่มบุคคล ซึ่งมีความสำคัญต่อบิดา ได้แก่ บุคคลในครอบครัว เครือญาติ เพื่อน บุคลากรทางสาธารณสุข มีความคาดหวังหรือต้องการให้บิดาปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการให้นม ด้านการให้คุณค่านม ด้านการสนับสนุน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

| ระดับความเชื่อ  | คะแนน |
|-----------------|-------|
| จริงที่สุด      | 4     |
| จริงเป็นส่วนมาก | 3     |
| จริงเป็นบางส่วน | 2     |
| ไม่จริง         | 1     |

### เกณฑ์การแปลผลดังนี้

|           |         |                                                      |
|-----------|---------|------------------------------------------------------|
| 3.50-4.00 | หมายถึง | ความเชื่อตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด  |
| 2.50-3.49 | หมายถึง | ความเชื่อตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับมาก        |
| 1.50-2.49 | หมายถึง | ความเชื่อตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับน้อย       |
| 1.00-1.49 | หมายถึง | ความเชื่อตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด |

ตอนที่ 2 แรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่  
เป็นแรงจูงใจให้บิดามีการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามความคาดหวังของ  
สังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

| ระดับแรงจูงใจ | คะแนน |
|---------------|-------|
| มากที่สุด     | 4     |
| มาก           | 3     |
| น้อย          | 2     |
| น้อยที่สุด    | 1     |

เกณฑ์การแปลผลดังนี้

3.50-4.00 หมายถึง แรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับ  
มากที่สุด

2.50-3.49 หมายถึง แรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับ  
มาก

1.50-2.49 หมายถึง แรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับ  
น้อย

1.00-1.49 หมายถึง แรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับ  
น้อยที่สุด

หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้ทั้ง 2 ตอน มาแทนค่าในสมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$SN = \sum_{i=1}^m NB_i (M_c)_i$$

- เมื่อ
- SN = ความคาดหวังของสังคม
  - $NB_i$  = ความเชื่อที่เกี่ยวกับบุคคลอื่นที่คิดว่าตัวเขาควรหรือไม่ควรจะทำ  
พฤติกรรมนั้นหรือไม่ เพียงใด
  - $(M_c)_i$  = แรงจูงใจที่บุคคลจะปฏิบัติตามความคาดหวังของบุคคลอื่น  
ในการประกอบพฤติกรรมนั้น
  - m = จำนวนกลุ่มคนในสังคม

#### เกณฑ์การแปลผลมีดังนี้

12.25-16.00 หมายถึง ความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด

8.50-12.49 หมายถึง ความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับมาก

4.75-8.49 หมายถึง ความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับน้อย

1.00-4.74 หมายถึง ความคาดหวังของสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

**ส่วนที่ 4** ความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมถึงความตั้งใจที่จะสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้นม ด้านการให้คุณค่านม ด้านการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

| ระดับความตั้งใจ | คะแนน |
|-----------------|-------|
| มาก             | 4     |
| ปานกลาง         | 3     |
| น้อย            | 2     |
| ไม่ตั้งใจ       | 1     |

#### เกณฑ์การแปลผลดังนี้

3.50-4.00 หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ไม่มีความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

**ส่วนที่ 5** การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมถึงการสนับสนุนทางสังคม 4 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านการประเมิน ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านสิ่งของและเวลา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์คะแนนดังนี้

| ระดับการสนับสนุน  | คะแนน                                                         |
|-------------------|---------------------------------------------------------------|
| จริงที่สุด        | 4                                                             |
| จริงเป็นส่วนมาก   | 3                                                             |
| จริงเป็นบางส่วน   | 2                                                             |
| ไม่จริง           | 1                                                             |
| เกณฑ์การแปลผล     |                                                               |
| 3.50-4.00 หมายถึง | พฤติกรรมการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับมากที่สุด  |
| 2.50-3.49 หมายถึง | พฤติกรรมการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับมาก        |
| 1.50-2.49 หมายถึง | พฤติกรรมการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับน้อย       |
| 1.00-1.49 หมายถึง | พฤติกรรมการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับน้อยที่สุด |

### การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยผ่านขั้นตอนการตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนหาความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้
  - 2.1 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
  - 2.2 ค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำมาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

- ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7180
- การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการปฏิบัติตนเพื่อการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7141
- ความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มสังคม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8770
- แรงจูงใจที่จะปฏิบัติตนตามความคาดหวัง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9425
- ความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.68
- การสนับสนุนของบิดาต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8232

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการ โรงพยาบาลแม่และเด็กเชียงใหม่ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและวิธีการเก็บข้อมูล
2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

#### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติร้อยละ
2. คำนวณค่าของทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ด้วยการนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาแทนค่าในสมการคณิตศาสตร์ของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. คำนวณค่าความคาดหวังของสังคมด้วยการนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 3 ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาแทนค่าในสมการคณิตศาสตร์ของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์การสนับสนุนของบิดาต่อการเลี้ยงลูกและความตั้งใจที่จะสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ความคาดหวังของสังคมต่อการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการสนับสนุนของบิดาต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)